

“Затверджую”

Директор Млинівського
державного технологічно-
економічного коледжу

наказ № 25 від 26.02.2021
року

В. Р. Яцкевич

Розглянуто і схвалено на засіданні Циклової комісії загальноосвітніх, соціально-економічних та гуманітарних дисциплін протокол № 7 від 3 лютого 2021 року.

**Програма підготовки до вступного іспиту з біології
для вступників з освітою на базі 9 класів
Розділ. ЛЮДИНА.**

ВСТУП. Біологічні науки, що вивчають організм людини. Значення знань про людину для збереження її здоров'я. Походження людини. Особливості виду *Homo sapiens*. Соціальне та культурне успадкування.

ТЕМА 1. Організм людини як біологічна система. Поняття про біологічні системи. Особливості будови клітини. Характеристика тканин. Органи. Фізіологічні системи органів людини. Регуляторні системи організму людини.

ТЕМА 2. Опора і рух. Будова і функції опорно-рухової системи. Кісткова та хрящова тканини. Розвиток кісток. Сполучення кісток. Будова скелета людини. Будова і функції скелетних м'язів. Види м'язів. Механізм скорочення м'язів. Сила м'язів. Втома м'язів.

ТЕМА 3. Кров і лімфа. Внутрішнє рідке середовище організму людини. Склад і функції крові. Захисні функції крові. Імунітет. Специфічний і неспецифічний імунітет. Зсідання крові.

ТЕМА 4. Кровообіг і лімфообіг. Органи кровообігу: серце і судини. Будова і функції серця. Судинна система. Рух крові по судинах. Велике і мале коло кровообігу. Регуляція кровопостачання органів. Лімфообіг та його значення.

ТЕМА 5 Дихання. Значення дихання. Будова і функції органів дихання. Голосовий апарат. Дихальні рухи. Газообмін у легенях і тканинах. Нейрогуморальна регуляція дихання.

ТЕМА 6. Харчування і травлення. Енергетичні потреби організму. Типи поживних речовин. Харчування і здоров'я. Будова і функції органів травлення, травних залоз. Травлення у тонкому кишечнику. Функції товстого кишечника. Регуляція травлення.

ТЕМА 7. Терморегуляція. Підтримка температури тіла. Теплопродукція. Будова і функції шкіри. Роль шкіри в терморегуляції.

ТЕМА 8. Виділення. Будова і функції сечовидільної системи. Регуляція кількості води в організмі. Роль шкіри у виділенні продуктів життєдіяльності.

ТЕМА 9. **Ендокринна регуляція функцій організму людини.** Принципи роботи ендокринної системи. Залози внутрішньої секреції. Гормони. Гіпоталамо-гіпофізарна система.

ТЕМА 10. **Розмноження та розвиток людини.** Етапи онтогенезу людини. Формування статевих ознак. Генетичне визначення статі. Будова статевих органів. Розвиток статевих клітин. Менструальний цикл. Запліднення. Ембріональний розвиток. Функції плаценти. Постембріональний розвиток людини.

ТЕМА 11. **Нервова регуляція функцій організму людини.** Будова нервової системи. Центральна і периферична нервова система людини. **Регуляція рухової активності.** Спинний мозок. Головний мозок. Стовбур мозку. Мозочок. Підкоркові ядра. Довільні рухи і кора головного мозку. **Регуляція роботи внутрішніх органів.** Вегетативна (автономна) нервова система. Симпатична та парасимпатична нервові системи, їх функції. Взаємодія регуляторних систем організму.

ТЕМА 12. **Сприйняття інформації нервовою системою. Сенсорні системи.** Зв'язок організму людини із зовнішнім середовищем. Загальна характеристика сенсорних систем. Будова аналізаторів. Зорова сенсорна система, слухова сенсорна система. Сенсорні системи смаку, нюху, рівноваги, руху, дотику, температури, болю.

ТЕМА 13 **Біологічні основи поведінки людини.**

Ретикулярна формація мозку і рівні сприйняття інформації. Сон. Біоритми. Структура інстинктивної поведінки, її модифікації. Види навчання. Пам'ять. Види пам'яті. Набута поведінка. Пам'ять. Види пам'яті. Набута поведінка.

ТЕМА 14. **Мислення і свідомість.** Мислення і кора великих півкуль головного мозку. Функціональна асиметрія мозку. Мова. Індивідуальні особливості поведінки людини. Характер людини. Свідомість.

Розділ. БОТАНІКА.

ТЕМА 1. Будова рослинної і тваринної клітини.

ТЕМА 2. Фактори, які сприяли поширенню покритонасінних рослин на землі.

ТЕМА 3. Особливості вегетативного розмноження рослин.

ТЕМА 4. Характеристика голонасінних, їх значення у природі та житті людини.

ТЕМА 5. Планетарне значення рослин.

ТЕМА 6. Особливості будови мохів та їх практичне значення.

ТЕМА 7. Особливості будови водоростей та їх значення.

Розділ. ЗООЛОГІЯ

ТЕМА 1. Характерні особливості класу ссавці.

ТЕМА 2. Пристосування птахів до різних умов середовища.

ТЕМА 3. Особливості будови дощового черв'яка та його значення у природі.

ТЕМА 4. Характеристика земноводних, ускладнення їх будова порівняно з рибами.

ТЕМА 5. Роль найпростіших у природі та житті людини.

ТЕМА 6. Рослини і тварини вашої місцевості занесені до Червоної книги України.

ТЕМА 7. Особливості біології кліщів та заходи захисту від них.

ТЕМА 8. Пристосування риб до життя у воді.

ТЕМА 9. Особливості біології круглих червів та їхній вплив на організм людини.

ТЕМА 10. Особливості будови та значення комах у природі та в житті людини.

ТЕМА 11. Характеристика плазунів.